

Premiepensionen

Pensionsspararna och
pensionärerna 2012

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Premiepensionen – Pensionsspararna och pensionärerna 2012
Pensionsutveckling 2013-11-05
PID133220 (1.0)

Sammanfattning

6,6 miljoner individer och 482 miljarder kronor i förvaltad kapital

Premiepensionssystemet omfattade vid utgången av år 2012 6,6 miljoner personer, varav 5,6 miljoner pensionssparare och 1 013 000 pensionärer.

Förvaltad kapital i fondförsäkring uppgick i slutet av året till 471 miljarder kronor, förvaltad kapital i den traditionella försäkringen uppgick till 10,9 miljarder kronor.

32,8 miljarder kronor i nya pensionsrätter placerades under året och 2 464 miljoner kronor betalades ut i premiepensioner.

Få av de nya spararna väljer egna fonder

Knappt 2 procent av de nya spararna väljer egna fonder, 98 procent låter AP7 Såfa förvalta sina pensionsmedel.

44 procent av pensionsspararna har sina medel placerade i AP7 Såfa och deras fondkapital motsvarar 28 procent av det totala fondkapitalet i premiepensionssystemet.

79 procent av pensionärerna har fondförsäkring och av dessa har 65 procent en egen portfölj och 35 procent har placerat i AP7 Såfa. 21 procent av alla pensionärer har sina pensionsmedel placerade i traditionell försäkring.

81 600 kronor i genomsnittlig kontobehållning för pensionsspararna

Genomsnittlig kontobehållning för pensionssparare med egen portfölj var 106 800 kronor och för pensionssparare med innehav i AP7 Såfa, 49 100 kronor.

För pensionärerna var genomsnittlig kontobehållning 46 500 kronor. Behållningen har ökat med 10 400 kronor sedan 2011 och det beror till stor del på 20-delsinföringen av det nya pensionssystemet.

200 kronor i månaden i premiepension

Pensionärer kan välja att ta ut hela eller delar av pensionen från och med 61 års ålder. Nästan alla, 97 procent, väljer att ta ut hel premiepension. Under 2012 uppgick pensionsutbetalningarna i denna grupp till i genomsnitt 200 kronor i månaden.

Pensionsspararnas värdeutveckling¹ blev 12,3 procent under 2012 och 3,9 procent per år sedan start

Drygt 80 procent av pensionsspararnas kapital i fondrörelsen är placerat i aktier. Den positiva utvecklingen på finansmarknaderna fick därför värdet på pensionsspararkontona att öka i hög grad.

Värdeutvecklingen för pensionsspararna blev i genomsnitt 12,3 procent under 2012. Sparare med AP7 Såfa hade i genomsnitt 4,4 procentenheter högre värdeutveckling än

¹ Som mått på värdeutvecklingen på pensionsspararnas konto används genomgående kapitalviktad avkastning (internränta) i rapporten.

sparare med egen portfölj. Skillnaden i värdeutveckling mellan män och kvinnor var marginell.

Den årliga värdeutvecklingen beräknad från start, dvs. från det att pensionsspararna kommer in i premiepensionssystemet, var 3,9 procent (kapitalvägt). 99 procent av spararna har haft en nominellt positiv värdeutveckling (kapitalvägt) sedan start.

Pensionärer med fondförsäkring hade en värdeutveckling på 12,0 procent under 2012

Avkastningen på pensionärernas fondsparande var 12,0 procent under 2012 och 4,0 procent sedan start (kapitalvägt).

Pensionärer med traditionell försäkring hade en värdeutveckling på 6,7 procent under 2012

Avkastningen för pensionärerna med traditionell förvaltning var 12,0 procent under 2012 och 4,0 procent sedan start (kapitalvägt).

Återbäringsräntan i den traditionella försäkringen var i genomsnitt 5,0 procent under 2012 och avkastningen för perioden 2001–2012 har i genomsnitt varit 4,2 procent. Avkastningen på tillgångarna i den traditionella försäkringen var 5,72 procent under 2012.

Den lägre avkastningen i traditionell försäkring under 2012 jämfört med fondförsäkring beror på en större andel räntebärande tillgångar i traditionell försäkring än i fondförsäkring.

Rabattkravet på fondavgiften reducerar förvaltningsavgifterna och bidrar till högre pension

Förvaltningsavgifterna uppgick i slutet av året till i genomsnitt 0,37 procent för eget valda portföljer och till 0,15 procent för AP7 Såfa. Pensionsmyndigheten verkar för att sänka förvaltningsavgifterna för pensionsspararna. Kravet på rabatt ger i genomsnitt 0,3–0,5 procentenheter lägre avgifter. Det gör att premiepensionen blir 10–15 procent högre.

Administrativa avgiften var i genomsnitt 0,10 procent

Den administrativa avgiften till Pensionsmyndigheten för 2012 var 0,12 procent, med ett tak på 110 kronor. Den genomsnittliga avgiften, beräknad på samtliga i premiepensionssystemet, uppgick till 0,10 procent.

Antalet fondbyten minskade med 70 procent

Under 2012 genomfördes 1,4 miljoner fondbyten. Det motsvarar en minskning med 70 procent jämfört med 2011 då 4,6 miljoner fondbyten genomfördes. Minskningen av antalet fondbyten är en effekt av stopp för massfondbyten som Pensionsmyndigheten införde på uppdrag av regeringen i slutet av 2011.

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning	6
2 Premiepensionssystemet i siffror	7
2.1 Flödet i premiepensionssystemet	7
2.2 Utvecklingen på de finansiella marknaderna.....	8
2.3 Värdeutvecklingen i premiepensionsfonderna	9
3 Behållning på premiepensionskontot och fördelning av kapitalet	13
4 Värdeutvecklingen för pensionsspararna.....	16
4.1 Värdeutveckling för pensionsspararna år 2012	16
4.2 Värdeutveckling sedan starten av premiepensionssystemet	20
5 Val av portfölj.....	23
5.1 De mest valda fonderna	23
5.2 Avgiftsnivå i portföljen	25
Pensionärerna	26
6 Behållning på premiepensionskontot och värdeutveckling för pensionärerna	26
6.1 Värdeutveckling för pensionärerna år 2012	26
6.2 Värdeutveckling sedan starten av premiepensionssystemet	27
7 Pensionärernas premiepension	28
7.1 Pensionsuttagen	28
Bilaga 1, beskrivning av data	29
Bilaga 2, avkastningsmått	30

1 Inledning

Premiepensionssystemet är den fonderade delen av det allmänna ålderspensions-systemet. Vid årsskiftet 2011/2012 omfattade premiepensionssystemet 6,6 miljoner personer. Den fonderade delen av pensionsystemet innebär en viss riskspridning i förhållande till de risker som finns i inkomstpensionen, den innebär också – i förväntan – en något högre allmän pension samt att den enskilde har möjlighet att anpassa risken i den allmänna pensionen utifrån sin egen ekonomiska situation och värderingar.

Denna rapport ger en sammanfattande beskrivning av läget för pensionsspararna och pensionärerna vid slutet av 2012. Syftet med rapporten är att följa utvecklingen av premiepensionen samt pensionsspararnas och pensionärernas investeringsbeteende över tid. Fokus är dock på det senaste året.

Rapporten baseras på ett urval av de individer som omfattas av premiepensionssystemet. Totalt ingår 210 000 individer i urvalet varav 180 000 är pensionssparare och 30 000 är pensionärer. Urvalet motsvarar ca 3 procent av den totala population som ingår i premiepensionssystemet. En del uppgifter i rapporten är baserade på statistik över den totala populationen i premiepensionssystemet. Bilaga 1 beskriver urvalet närmare och de data som ligger till grund för rapporten.

Om inget annat anges i rapporten är det data per den 31 december 2012 som presenteras. Uppgifter som anges inom parentes avser motsvarande uppgifter för år 2011.

2 Premiepensionssystemet i siffror

6,6 miljoner personer i premiepensionssystemet

Premiepensionssystemet omfattade vid årsskiftet 6 592 140 personer. Dessa fördelade sig på 5 579 227 pensionssparare, 1 012 913 pensionärer och 193 711 nya pensionssparare som kom in i systemet i december 2012. Nysparare som kom in i december ingår inte i rapportunderlaget utan betraktas som nysparare under 2013. Antalet individer som ingår i rapportunderlaget uppgår därmed till 6 398 429 .

När det nya pensionssystemet är helt infasat kommer det att omfatta cirka 7 miljoner sparare och pensionärer. Det är framförallt antalet pensionärer som kommer att öka allteftersom det nya pensionssystemet fasas in.

Det är ungefär lika många kvinnor och män som omfattas av systemet. Bland pensionsspararna är männens andel något större än kvinnornas, 52 procent. Det speglar könsfördelningen i den yrkesaktiva delen av befolkningen. Bland pensionärerna är fördelningen jämn mellan könen.

471 miljarder kronor i fondförsäkring

Vid slutet av 2012 uppgick fondförmögenheten inom premiepensionssystemet till 471 miljarder kronor inklusive inflödet av nya pensionsrätter som uppgick till 33 miljarder kronor inklusive ränta.

10,9 miljarder kronor i traditionell försäkring

Värdet på de totala tillgångarna i den traditionella försäkringen uppgick vid utgången av 2012 till 10 868 miljoner kronor. Det motsvarar 2,3 (2,2) procent av de totala tillgångarna i premiepensionssystemet. Endast pensionärer har möjlighet att placera sina pensionsmedel i den traditionella försäkringen.

2.1 Flödet i premiepensionssystemet

172 130 nya pensionssparare

I april 2012 fick 172 130 (129 300) nya pensionssparare möjlighet att välja vilka fonder deras pensionsmedel skulle placeras i². Fram till denna tidpunkt förvaltades deras pensionsmedel på konto hos Riksgälden. Nya sparare som inte hade anmält ett eget fondval fick sina medel placerade i AP7 Såfa. Tabell 2.1 nedan visar antalet nytillkomna pensionssparare från år 2000 och framåt samt totala antalet individer som omfattas av premiepensionssystemet.

32,8 miljarder kronor i nya pensionsrätter

Tabell 2.1 visar även det årliga inflödet av kapital i form av pensionsrätter. I december

² De nya spararna fick sina medel överförda från den tillfälliga förvaltningen till sina premiepensionskonton i december 2011. Information om möjlighet att välja fonder skickades ut till nyspararna början av 2012.

2012 placerades 32,8 (31,8) miljarder kronor i de fonder som pensionsspararna hade valt respektive AP7 Såfa. Av pensionärernas nya pensionsrätter, placerades 3,5 miljarder i fondförsäkring och 318 miljoner kronor i traditionell försäkring.

Tabell 2.1

Antal pensionssparare och pensionsrätter i premiepensionssystemet, 2000 – 2012

År	Pensionssparare och pensionärer, tusental	Pensionsrätter, inflöde, mdkr	Nya sparare, tusental	Marknadsvärde, mdkr
2000	4 440	55,8	4440	52,7
2001	4 900	18,3	493	65,0
2002	5 100	20,4	196	59,3
2003	5 200	21,1	150	93,9
2004	5 300	22,3	129	124,8
2005	5 400	23,4	117	192,4
2006	5 600	49,6	115	267,0
2007	5 800	27,6	133	308,3
2008	6 000	28,6	163	230,2
2009	6 100	29,7	182	340,2
2010	6 300	30,1	178	408,5
2011	6 400	31,8	129	393,2
2012	6 600	32,8	172	471,0

2 464 miljoner kronor i pensionsutbetalningar

Under 2012 övergick 115 000 pensionssparare till att bli pensionärer och 2 464 miljoner kronor betalades ut i pensioner under året. Det innebar att pensionsutbetalningarna ökade med 22 procent jämfört med 2011. I genomsnitt var premiepensionen 200 kronor i månaden. År 2001 gjordes de första pensionsutbetalningarna i premiepensionen på sammanlagt 400 000 kronor. Pengarna som betalas ut kommer att öka allteftersom premiepensionssystemet fasas in. De flesta pensionärerna, 79 procent har sina pensionsmedel placerade i fondförsäkring.

2.2 Utvecklingen på de finansiella marknaderna

Positiv utveckling på aktiemarknaderna under 2012

Trots betydande finansiell och realekonomisk turbulens slutade de flesta europeiska börser på plus 2012. Bäst utveckling hade den turkiska börser som steg med över 50 procent. Den tyska börser steg med drygt 25 procent medan Stockholmbörser slutade på plus 12 procent.

På den viktiga New Yorkbörser slutade Dow Jones på plus 7 procent. Bäst utveckling i världen under 2012 hade Caracabörser i Venezuela som steg med 300 procent. För pensionssparare som hade valt att placera pengar i räntefonder medförde fallande räntor en positiv värdeutveckling. Framförallt utvecklades obligationsfonder med innehav av obligationer med långa löptider bra.

2.3 Värdeutvecklingen³ i premiepensionsfonderna

Avkastningen i fondrörelsen blev 12,1 procent

Uppgången på aktiemarknaderna både i Sverige och i stora delar den övrig världen påverkade värdeutveckling i premiepensionssystemet positivt och den genomsnittliga avkastningen i Pensionsmyndighetens fondrörelse slutade på plus 12,1 procent.

Uppgången i fondrörelsen som helhet under 2012 medförde att den genomsnittliga årliga avkastningen för perioden 2001–2012 blev 3,5 (0,2) procent.

Avkastningen i AP7 Såfa blev 17,5 procent

Av det totala förvaltade fondkapitalet är 28 procent placerat i AP7 Såfa, vilket motsvarade 130 miljarder kronor i slutet av 2012. AP7 Såfa består av de två fonderna AP7 Aktiefond och AP7 Räntefond och förvaltas av Sjunde AP-fonden.

Diagram 2.2 visar att Sjunde AP-fondens förvaltning i Premiesparfonden⁴/AP7 Såfa har följt den genomsnittliga avkastningen för fonderna på fondtorget⁵ relativt väl. Under 2012 hade AP7 Såfa en värdeutveckling på 17,5 procent jämfört med 10,2 procent för den genomsnittliga avkastningen på fondtorget. Värdeutvecklingen för hela fondrörelsen där både fonderna på fondtorget och Sjunde AP-fondens förvaltning ingår blev 12,1 procent.

Sedan start⁶ fram till slutet av år 2012 har avkastningen varit 23,5 procent för AP7 Såfa och 12,0 procent för fonderna på fondtorget.

³ Som mått på fondernas värdeutveckling används genomgående tidsviktad avkastning i rapporten. För mer information om måttet se bilaga 2.

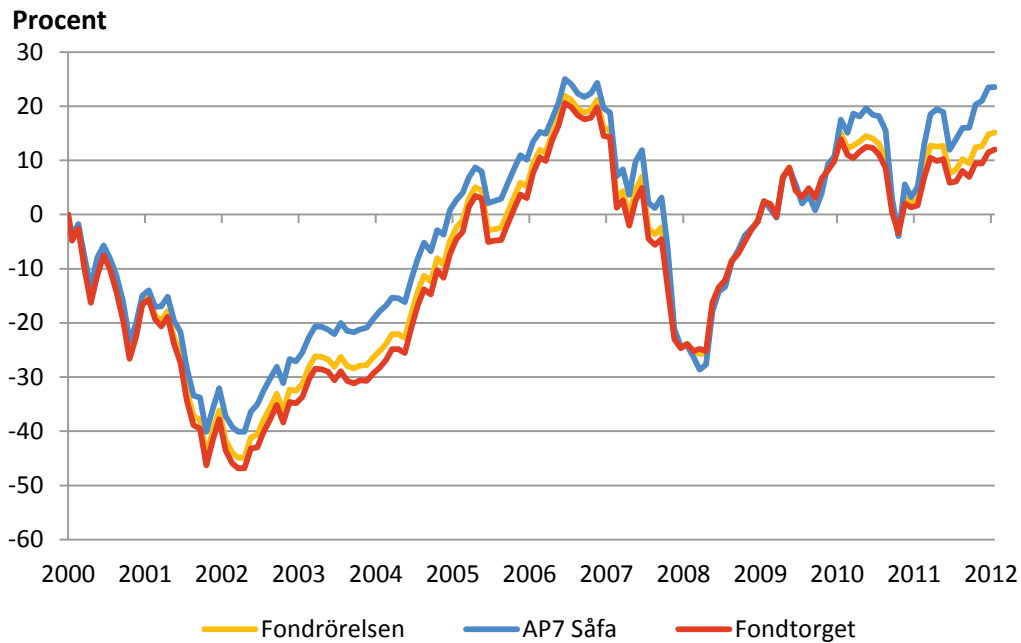
⁴ Under åren 2000–2010 förvaltades det statliga alternativet i Premiesparfonden.

⁵ Fondtorget är de valbara fonderna. Sjunde AP-fondens färdiga portföljer ingår inte i fondtorget.

⁶ Startdatum är satt till 2000–12–13. Vid det datumet var alla pensionsrätter placerade i fonder vid första valet år 2000.

Diagram 2.1

Avkastning per år för fondrörelsen som helhet, fondtorget och AP7 Såfa, perioden 2000–2012

Anmärkning: Avkastningen redovisas som tidsviktad avkastning. Mer information om avkastningsmättet finns i bilaga 2.

En förklaring till den högre värdeutvecklingen i Sjunde AP-fondens förvaltning är den större andelen aktier under förvaltning, se diagram 2.2. Aktieandelen i Sjunde AP-fondens förvaltning uppgår till 87 procent, att jämföra med fondtorgets 80 procent. Därtill kommer Sjunde AP-fondens möjlighet att utnyttja hävstång i förvaltningen vilket ytterligare höjer aktieandelen.

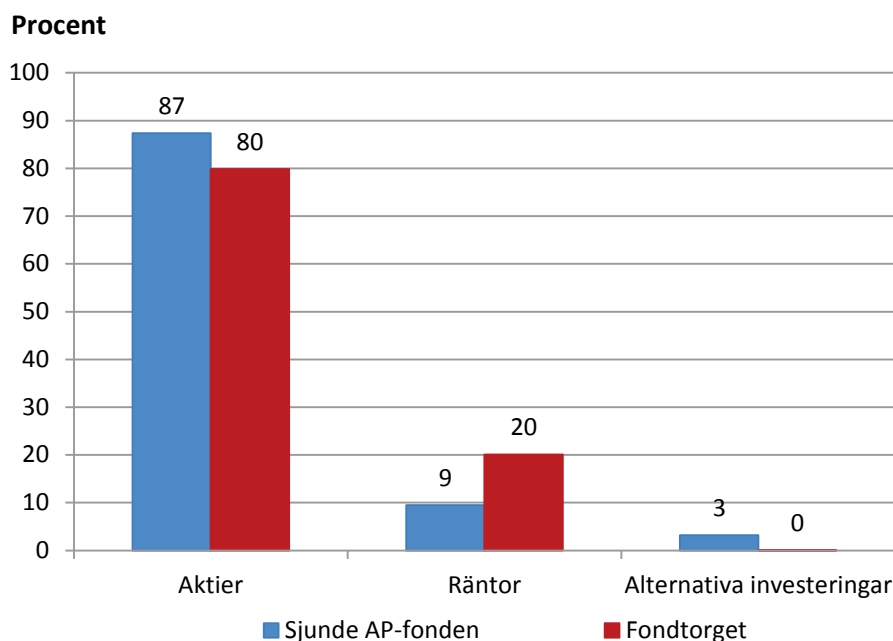
En högre aktieandel medför en högre förväntad avkastning men också en högre risk. Måttet på risk som används är standardavvikelse. För perioden 2010 – 2012 hade Sjunde AP-fondens en risk på 14 procent vilken kan jämföras med fondtorgets lägre risk på 10 procent.

Den riskjusterade avkastningen⁷ under motsvarande period, var för Sjunde AP-fondens förvaltning 0,6 och för fondtorget 0,5.

Sammanfattningsvis kan man säga att pensionssparare som har låtit Sjunde AP-fonden förvalta pensionsmedlen har fått betalt för en högre risk genom en bra värdeutveckling under 2012.

Diagram 2.1

Allokering av kapitalet i Sjunde AP-fondens förvaltning respektive allokering av kapital på fondtorget

⁷ Sharpekvot

Nettoinflöde i AP7 Såfa

Vid årsskiftet hade drygt 2 900 000 pensionssparare innehav i något av Sjunde AP-fondens alternativ. Flest pensionssparare hade innehav i AP7 Såfa, se tabell 2.3. Att antalet pensionssparare i AP7 Såfa icke val har ökat med drygt 96 000 personer beror i huvudsak på de nya pensionsspararna som kom in i systemet under 2011. Av nyspararna valde cirka 170 000 att inte göra något eget fondval. Deras pensionsmedel placerades därför i AP7 Såfa. I tabell 2.5 kan man även utläsa att antalet pensionssparare som har valt något av de tre färdiga portföljalternativen Försiktig, Balanserad eller Offensiv uppgick till nästan 15 000 pensionssparare. Flest pensionssparare som har gjort ett eget val, har valt AP7 Såfa, 11 942 personer. Procentuellt är det störst ökning av pensionssparare i AP7 Aktiefond.

Tabell 2.3

Antal pensionssparare i Sjunde AP-fondens förvaltning

Innehav	Typ av fondval	Antal pensionssparare, 2011-12-31	Antal pensionssparare, 2012-12-31	Förändring 2011 -2012
Portföljer				
AP7 Såfa	Icke val	2 529 390	2 626 015	96 625
AP7 Såfa	Fondavslut	152 655	178 041	25 386
AP7 Såfa	Premievals-fonden	74 678	64 482	-10 196
AP7 Såfa	Eget val	7 185	11 942	4 757
Försiktig	Eget val	2 757	4 100	1 343
Balanserad	Eget val	3 295	5 325	2 030
Offensiv	Eget val	3 373	5 262	1 889
Fonder				
AP7 Aktiefond	Eget val	4 932	9 365	4 433
AP7 Räntefond	Eget val	1 356	1 980	624
SUMMA		2 779 621	2 906 512	126 891

3 Behållning på premiepensionskontot och fördelning av kapitalet

I det här avsnittet visas hur den genomsnittliga behållningen på pensionsspararnas premiepensionskonton är fördelad samt hur fondförmögenheten är fördelad mellan sparare med egen vald portfölj och AP7 Såfa och kön.

81 600 kronor i genomsnittlig kontobehållning

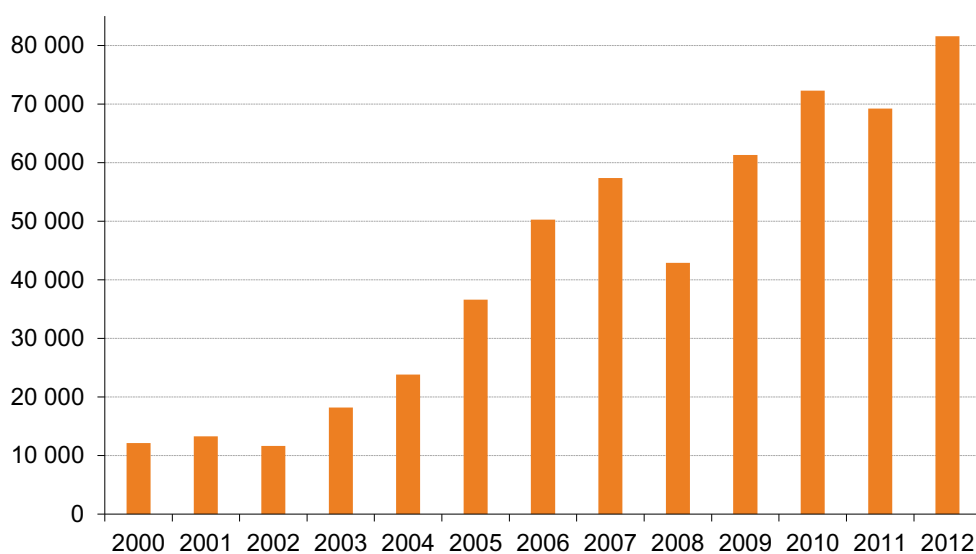
Den positiva utvecklingen på aktiemarknaderna under 2012 medförde att den genomsnittliga behållningen på pensionsspararnas konton ökade i värde, se diagram 3.1. I slutet av året uppgick kontobehållningen i genomsnitt till 81 600 (69 200) kronor.

Kontobehållningen ökar när nya pensionsrätter sätts in men behållningen är också beroende av hur värdeutvecklingen på pensionsmedlen har varit under året. På plussidan i kontobehållningen finns nya pensionsrätter, 32,8 miljarder kronor och 40,4 miljarder kronor i värdeökning.

Diagram 3.1

Genomsnittlig behållning på pensionsspararnas premiepensionskonto i slutet av respektive år, perioden 2000–2012

Kronor

Anmärkning: Staplarna i diagrammet visar medelvärdet av pensionsspararnas kontobehållning den 31 december respektive år.

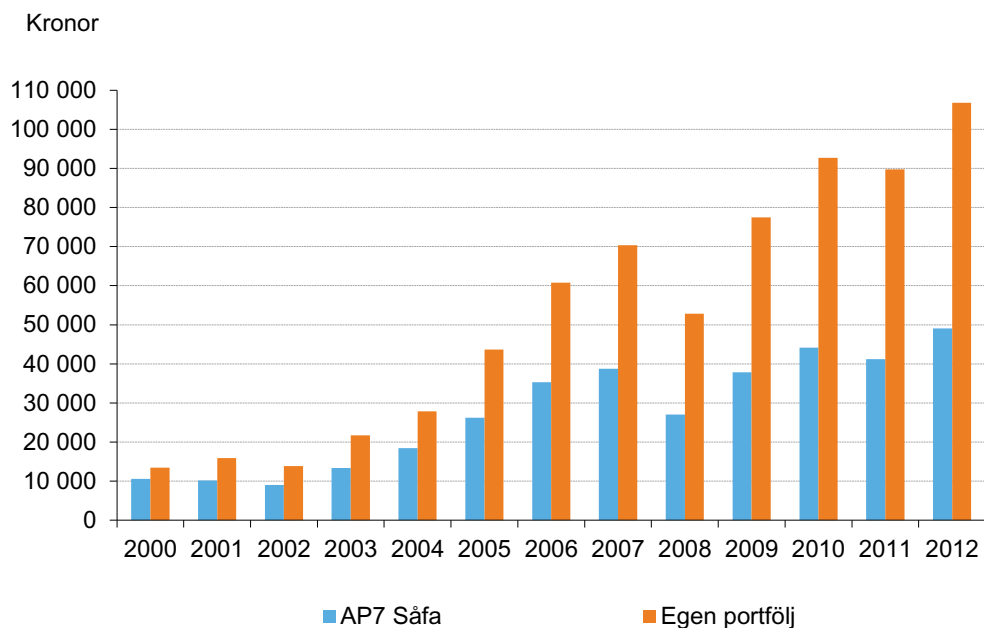
Pensionssparare med egna portföljer har högre kontobehållning

Pensionssparare med egen vald portfölj har en högre genomsnittlig behållning på sitt premiepensionskonto än sparare med innehav i AP7 Såfa, se diagram 3.2. I slutet av 2012 hade pensionssparare med egen vald portfölj i genomsnitt 106 800 (89 800) kronor i kontobehållning medan pensionssparare med förvaltning i AP7 Såfa hade 49 100 (41 200) kronor.

En förklaring till skillnaden i behållning är att en stor del av kapitalinflödet till AP7 Såfa kommer från unga sparare. Denna grupp av sparare har vanligen låga inkomster och därmed låga pensionsavsättningar, vilket ger en lägre genomsnittlig kontobehållning. De flesta som väljer en egen portfölj gör det senare i livet och har då dels högre inkomster och därmed större pensionsavsättningar, dels några års ackumulerat pensionssparande med sig.

Diagram 3.2

Genomsnittlig behållning på premiepensionskontot för pensionssparare med egen portfölj respektive AP7 Såfa

Anmärkning: Staplarna i diagrammet visar medelvärdet av pensionsspararnas kontobehållning den 31 december respektive år.

Män har högre kontobehållning

Män har drygt 15 400 kronor mer i genomsnitt på premiepensionskontot än kvinnor, se tabell 3.1. Det beror på att män i regel har högre inkomster och är yrkesaktiva i något större utsträckning än kvinnor.

Tabell 3.1

Genomsnittlig behållning på män och kvinnors premiepensionskonton vid slutet av 2012, kronor

	Samtliga	Egen vald portfölj	AP7 Såfa
Alla	81 600	106 800	49 100
Män	89 200	116 800	54 200
Kvinnor	73 800	96 600	43 800

4 Värdeutvecklingen för pensionsspararna

I följande avsnitt redovisas värdeutvecklingen för pensionsspararna under 2012 och värdeutvecklingen sedan starten av premiepensionssystemet 1995 fram till utgången av 2012. Det innebär att även avkastningen som genererades i den tillfälliga förvaltningen hos Riksgälden före det första fondvalet 2000 är inkluderad.

Värdeutvecklingen är beräknad som kapitalviktad avkastning. Kapitalviktad avkastning benämns även internränta och mäter värdeutvecklingen på pensionsspararnas konto. Internräntan kan jämföras med den ränta som beräknas för bankkonton.

I kapitel 2 visades den tidsviktade avkastningen för fonder. Den huvudsakliga skillnaden mellan dessa mått är att när man beräknar den kapitalviktade avkastningen, beaktar man de kapitalflöden som sker på spararens konto och tidpunkten för flödena. Måttet inbegriper alltså de pensionsrätter som betalas in, räntan på preliminära pensionsrätter, avkastningen på spararens fonder, avgiften till Pensionsmyndigheten, förvaltningsavgiften, rabatten på förvaltningsavgiften samt arvsvinsterna. Den tidsviktade avkastningen tar däremot inte hänsyn till dessa kapitalflöden och inte heller till storleken på det kapital som genererar avkastningen. Det betyder att det inte har någon betydelse om det är 1 krona eller 1000 kronor som genererar avkastningen. Ytterligare information om de olika måtten för värdeutveckling finns i bilaga 2.

4.1 Värdeutveckling för pensionsspararna år 2012

Uppgången på aktiemarknaderna påverkade värdeutvecklingen positivt

Trots osäkerheten på aktiemarknaderna utvecklades de flesta börser positivt och värdet pensionsspararnas konton steg därför under 2012. Premiepensionsmedlen är till största delen placerade i aktiefonder och avkastningen på pensionsmedlen är därmed starkt beroende av utvecklingen på aktiemarknaderna.

12,3 procent i genomsnittlig värdeutvecklingen år 2012

Den genomsnittliga värdeutvecklingen för pensionsspararna under 2012 blev 12,3 procent. Pensionssparare med egen vald portfölj hade i genomsnitt en värdeutveckling på 10,4 procent medan de som hade pengarna placerade i AP7 Såfa hade en värdeutveckling på 14,8 procent.

99 procent av pensionsspararna hade, vid utgången av 2012, en sedan start genomsnittligt sett positiv värdeökning på sitt premiepensionssparande. Ju äldre premiepensionssystemet blir desto mindre relevant är den nominella värdeutvecklingen av fonderna som beskrivning av utvecklingen. För att avgifterna (premierna) som betalas till systemet inte ska förlora i köpkraft måste den nominella värdeutvecklingen vara minst lika med prisutvecklingen. Och för att avgifterna till premiepensionen inte ska förlora i värde i förhållande till inkomstutvecklingen måste värdeutvecklingen vara minst lika med inkomstutvecklingen.

Diagram 4.1

Genomsnittlig värdeutveckling per år på pensionsspararnas och pensionärernas konton med inträdesår 2000–2012.

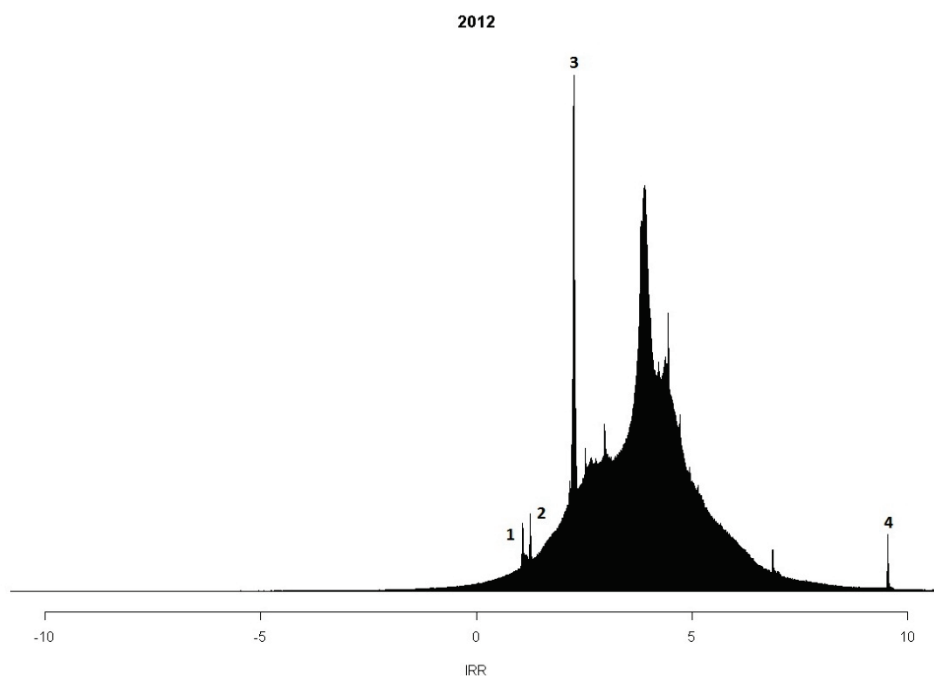

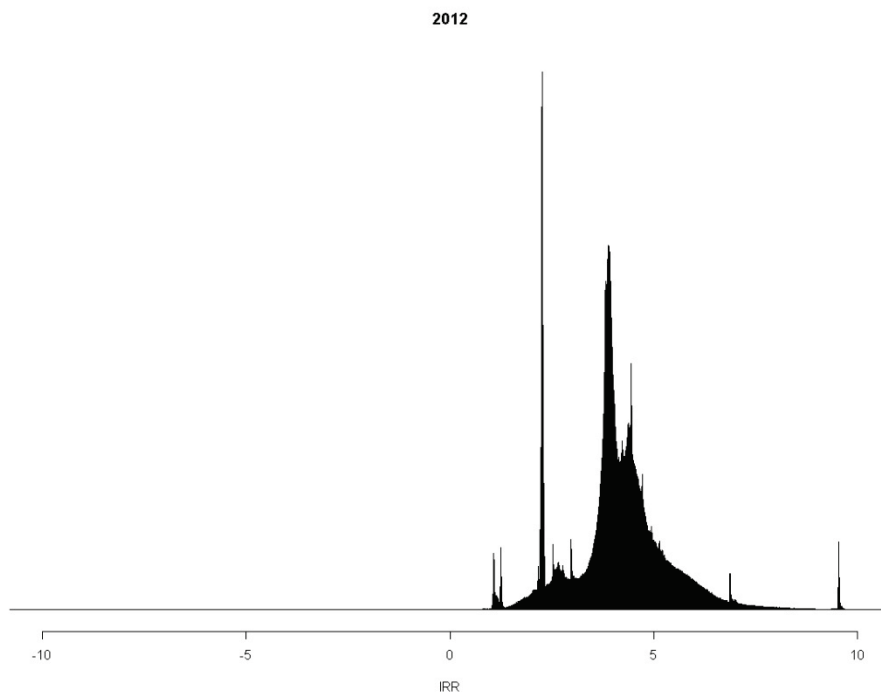
Diagram 4.1 visar fördelningen av den årliga internräntan från start för samtliga individer vid slutet av år 2012. Här ingår personer som har varit med sedan start och alltså börjat betala in till premiepensionssystemet redan år 1995 men även de som hade sitt första intjänandeår 2011. Drygt 90 procent av alla individer ligger samlade inom ett intervall om fem procentenheter.

Fyra toppar är markerade i figuren. Den högsta toppen (3) representerar de som hade 2011 som sitt första intjänande år. Här har pengarna förvaltats av riksgälden och alla har då fått samma ränta 2,25 procent. De övriga markerade topparna består till största del av personer som har sina pengar placerade i AP7 Såfa men med olika första intjänande år. Topp 1 (1,07 procent) avser intjänandeår 2005, topp 2 (1,25 procent) intjänandeår 2009 och topp 4 (9,54 procent) intjänandeår 2007.

I diagram 4.2 visas samma figur fast endast för de personer som aldrig gjort ett aktivt val.

Diagram 4.2

Genomsnittlig värdeutveckling per år på pensionsspararnas och pensionärernas konton för de som aldrig gjort ett aktivt val och alltså haft sitt kapital förvalt av Sjunde AP fonden för inträdesår 2000–2012.

Det är främst den vänstra delen av massan som har försvunnit, vilket visar att förvalsalternativet generellt sett varit mer fördelaktigt.

För att se utvecklingen för de som varit med från första början se diagram 4.3 och 4.4. Diagram 4.3 är för samtliga som började tjäna in till premiepensionen år 1995 medan diagram 4.4 är för de som aldrig gjort ett aktivt val.

Diagram 4.3

Genomsnittlig värdeutveckling per år på pensionsspararnas och pensionärernas konton för de som börjat tjäna in till sin premiepension år 1995.

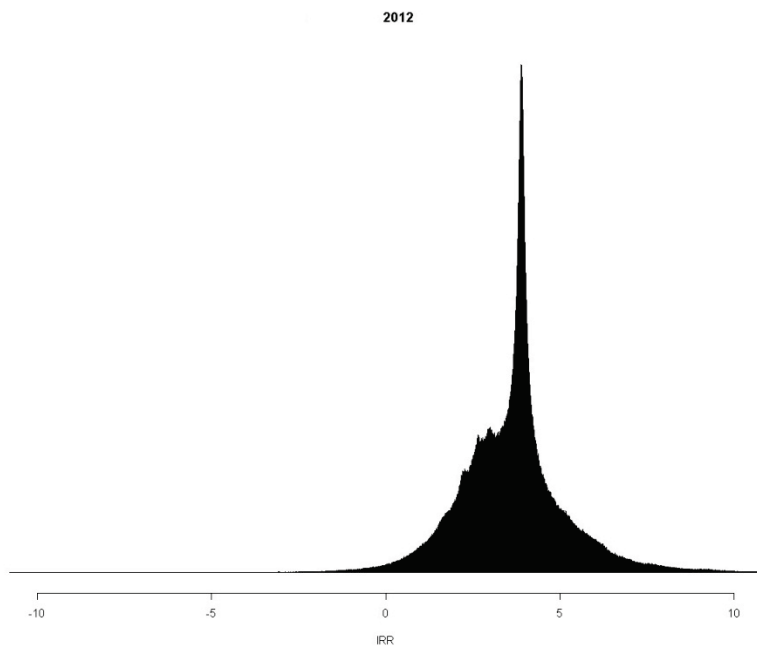
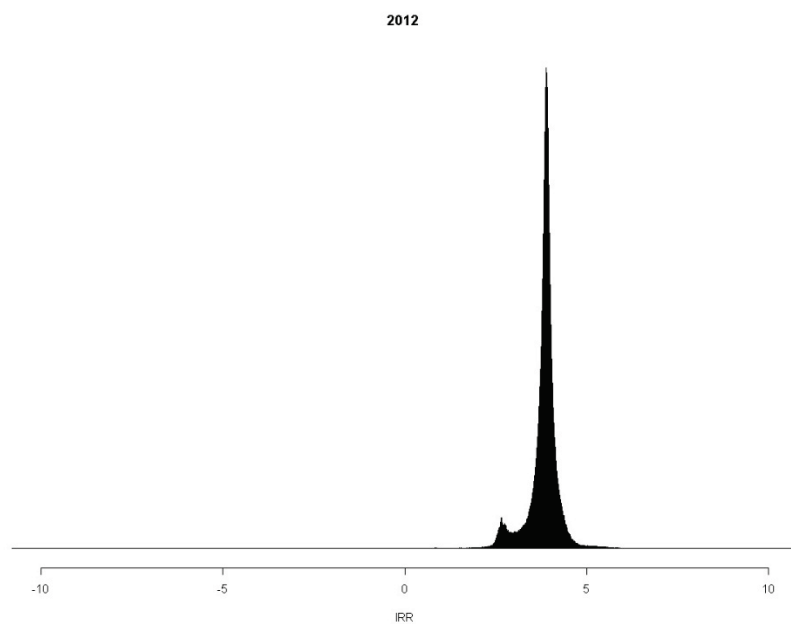

Diagram 4.4

Genomsnittlig värdeutveckling per år på pensionsspararnas och pensionärernas konton för de som börjat tjäna in till sin premiepension år 1995 och som aldrig gjort något aktivt val.

Marginell skillnad i värdeutveckling mellan män och kvinnor

Män med egen vald portfölj hade i genomsnitt en marginellt högre genomsnittlig värdeförändring jämfört med motsvarande grupp kvinnor, 12,4 procent respektive 12,3 procent. För pensionssparare med förvaltning i AP7 Såfa var det ingen skillnad i värdeutveckling mellan kvinnor och män.

Tabell 4.1

Genomsnittlig värdeutveckling under 2012, fördelat på kön, procent

	Samtliga	Egen vald portfölj	AP7 Såfa
Alla	12,3	10,4	14,8
Kvinnor	12,3	10,4	14,8
Män	12,4	10,5	14,8

4.2 Värdeutveckling sedan starten av premiepensionssystemet

3,6 procent i årlig genomsnittlig värdeutvecklingen sedan start

Den positiva värdeökningen⁸ av premiepensionsmedlen under 2012 har i betydande grad påverkat den genomsnittliga värdeutvecklingen per år sedan starten 1995 och fram till slutet av 2012. Den genomsnittliga värdeökningen per år för perioden uppgick till 3,6 procent, en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2011. Allt eftersom premiepensionssystemet mognar kommer enskilda års värdeutveckling att få ett minskat genomslag på den genomsnittliga värdeutvecklingen sedan starten av inbetalningarna.

Den nominella värdeutvecklingen på 3,6 procent för pensionssparare som kom in i premiepensionssystemet 1995 motsvaras av en real värdeökning på 2,3 procent.

Liten skillnad i värdeutveckling mellan eget valda portföljer och AP7 Såfa

Den genomsnittliga värdeutvecklingen per år var 3,5 (2,7) procent för dem med egen portfölj och 3,9 (2,4) procent för dem med AP7 Såfa.

99 procent av pensionsspararna har haft en nominellt positiv värdeutveckling

De flesta pensionsspararna, 99 procent, har haft en nominellt positiv värdeutveckling, oberoende om de har en egen portfölj eller om pensionsmedlen är placerade i AP7 Såfa. Av diagrammen 4.1 – 4.4 framgår att spridningen i värdeutveckling är större bland sparare med egen portfölj jämfört med sparare med innehav i AP7 Såfa.

⁸ Värdeutvecklingen sedan start är baserad på de pensionssparare som kom in i premiepensionssystemet år 2000.

Inträdesårets betydelse för värdeutvecklingen

I diagram 4.6 visas den årliga genomsnittliga värdeutvecklingen efter inträdesår. Det framgår att värdeutvecklingen har varit positiv, både för dem med egen portfölj och för dem med AP7 Såfa.

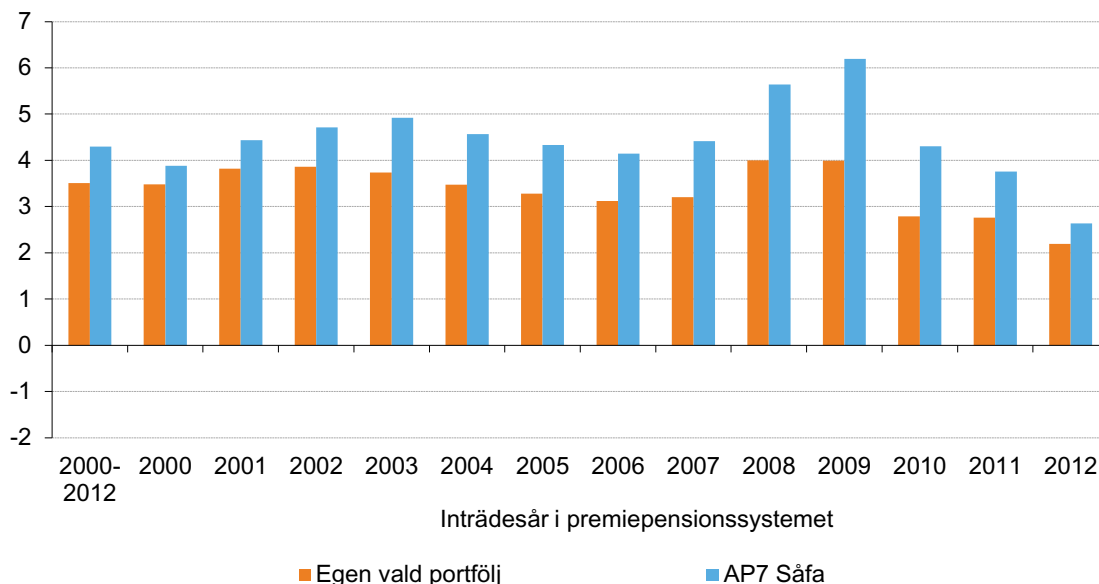
Bäst har det gått för sparare som kom in i systemet 2008 och 2009. Det förklaras av att de under större delen av den tid som de gjort inbetalningar till premiepensionen (sedan 2007) har haft sina medel i den s.k. tillfälliga förvaltningen till riksgäldsränta. På så vis undgick de börsfallet under 2007 och 2008.

Staplarna längst till vänster i diagram 4.6 visar värdeutvecklingen för alla inträdesår, 2000–2012. I genomsnitt har värdeutvecklingen varit bäst för dem som har haft sina pensionsmedel placerade i AP7 Såfa. För dem har den årliga värdeutvecklingen varit 4,3 procent medan sparare med egen vald portfölj har haft en årlig värdeutveckling på 3,5 procent.

Diagram 4.6

Genomsnittlig värdeutveckling per år för perioden 1995–2012 efter inträdesår för pensionssparare med egen vald portfölj och för sparare med AP7 Såfa.

Procent

Liten skillnad mellan kvinnor och mäns värdeutveckling sedan start

Av tabell 4.1 framgår att kvinnor och män i genomsnitt har haft i stort sett lika årlig genomsnittlig värdeökning.

Tabell 4.1

Genomsnittlig värdeutveckling per år under perioden 1995–2012 för pensionssparare med egen vald portfölj samt för sparare med AP7 Såfa, efter kön, inträdesår 2000

	Samtliga	Egen vald portfölj	AP7 Såfa
Alla	3,6	3,5	3,9
Kvinnor	3,5	3,4	3,9
Män	3,6	3,5	3,9

5 Val av portfölj

5.1 De mest valda fonderna

I slutet av 2012 bestod fondutbudet på fondtorget i premiepensionssystemet av 789 (797) fonder som administrerades av 102 (99) fondbolag. Dessutom fanns det statliga alternativet AP7 Såfa och de tre färdiga portföljalternativen. Tabell 5.1 visar de tio fonder som flest pensionssparare har valt

De mest valda fonderna är aktiefonder

Samtliga av de mest valda fonderna är aktiefonder. Nio av de tio fonderna är registrerade av svenska fondbolag.

En jämförelse med motsvarande tio-i-topplista för 2011 visar att den genomsnittliga risknivån har sjunkit med knappt 5 procentenheter från 17 till 12. Två av fonderna tillhör kategorin hög risk övriga ligger i kategorin medelrisk.

Samma fonder ingår i fondportföljen över tid

Jämförelse med föregående års tio-i-topplista visar att nio av tio fonder på 2011 års topplista också finns med på listan för 2012. Enda nykomlingen är fonden, AMF Balansfond. I topp på 2012 års lista ligger Swedbank Robur Technology. Fonden hette tidigare Swedbank Robur Contura.

Tabell 5.1

De tio mest valda fonder bland pensionssparare med egen portfölj, rangordnade efter antal sparare som valt fonden, i slutet av 2012

Fondnamn	Risk, procent	Värdeutveckling 2008-2012, procent	Fondavgift, netto	Fondavgift, brutto	Antal gjorda val
Swedbank Robur Technology	11,5	2,7	0,3	1,43	272 344
AMF Aktiefond Sverige	16,9	5,2	0,18	0,40	262 418
AMF Aktiefond Världen	13,5	2	0,18	0,40	235 084
Didner & Gerge Aktiefond	19,9	8,7	0,38	1,22	231 371
Swedbank Robur Aktiefond Pension	11,9	2,1	0,18	0,42	164 705
Swedbank Robur Transfer 80	9,7	0,5	0,27	1,22	137 431
Swedbank Robur Medica	9,1	2,7	0,3	1,43	131 480
Swedbank Robur Transfer 70	7,9	1,2	0,27	1,22	126 334
AMF Balansfond	7,3	5,5	0,18	0,40	125 605
SKAGEN Kon-Tiki	13,9	3,6	0,63	1,50	120 133
Genomsnittlig risk	12				

18 procent av premiepensionskapitalet finns i de tio största fonderna

När fondernas popularitet rangordnas efter mest kapital får tio-i-topplistan ett något annorlunda utseende, se tabell 5.2. Storleken på kapitalet, och därmed rangordningen, styrs dels av hur mycket pensionsmedel som har placerats i fonden, dels av fondens värdeutveckling

Kapitalet är trögörligt

En jämförelse med föregående års tio-i-topplista visar att åtta av tio fonder fanns med även på listan för år 2011. Nyttillkomna på listan är Solidar Fonder Flex 100 Plus och Swedbank Robur Technology

Nio av de tio fonderna på denna tio-i-topplista fanns också med på motsvarande lista för år 2000.

Tabell 5.2

De tio fonder med mest kapital i slutet av 2012, miljoner kronor

Fondnamn	Fondkapital, mkr
AMF Aktiefond Sverige	11 347
Didner & Gerge Aktiefond	10 977
Swedbank Robur Transfer 70	10 837
Swedbank Robur Transfer 80	10 564
AMF Aktiefond Världen	8 850
Swedbank Robur Aktiefond Pension	7 131
Swedbank Robur Technology	5 828
Solidar Fonder Flex 100 Plus	5 751
SPP Generation 50-tal	5 557
SPP Generation 60-tal	5 521

Anmärkning: Uppgiften om fondkapital baseras på totalstatistik över de pensionssparare och pensionärer som i slutet av 2012 har en egen vald portfölj.

5.2 Avgiftsnivå i portföljen

Avgiften spelar stor roll för den framtida premiepensionen

Fondavgiftens storlek skiljer sig åt mellan fonderna. I regel har fonder med högre risknivåer också högre fondavgifter. Till exempel har aktiefonder oftast högre avgifter än räntefonder och fonder med aktiv förvaltning har som regel högre avgifter jämfört med indexfonder.

Portföljavgiften är det vägda genomsnittet av de fondavgifter, efter rabatt, som fondbolagen tar ut för de fonder som ingår i pensionsspararens portfölj⁹. På lång sikt har avgiftsnivån stor betydelse för pensionsutfallet. En avgift på exempelvis 0,5 procent reducerar pensionen på sikt med cirka 15 procent i förhållande till en avgiftsfri portfölj¹⁰.

Rabatt på förvaltningsavgiften ger högre premiepension

Nivån på den genomsnittliga avgiften efter rabatt för hela pensionsspararkollektivet höjdes något 2012 jämfört med 2011, från 0,30 procent till 0,32 procent 2012. Avgiften för dem som har AP7 Såfa och är 55 år eller yngre är 0,15 procent. För dem som är äldre än 55 år reduceras avgiften ju äldre man blir. Det hänger samman med att innehavet i AP7 Såfa förändras med stigande ålder. Vid 75 års ålder fördelar sig innehavet i 33 procent aktier och 67 procent räntor. Eftersom avgiften är lägre för räntedelen sjunker den totala avgiften. Den genomsnittliga avgiften för dem som har valt en egen portfölj är oförändrad, 0,37 procent.

⁹ Pensionsmyndigheten har en rabattmodell för att pensionsspararna och pensionärerna ska kunna ta del av de kostnadsfördelar i kapitalförvaltningen som premiepensionssystemet genererar. Information om rabattmodellen finns i Årsredovisningen för Pensionsmyndigheten avseende år 2012.

¹⁰ En investerad krona finns i pensionsspararnas portfölj i genomsnitt under 31,8 år.

Pensionärerna

6 Behållning på premiepensionskontot och värdeutveckling för pensionärerna

I detta avsnitt visas den genomsnittliga behållningen på pensionärernas premiepensionskonto och värdeutvecklingen.

1 012 913 pensionärer och 32,4 miljarder kronor i pensionskapital

Vid slutet av 2012 fanns det 1 012 913 pensionärer i premiepensionssystemet och det samlade pensionskapitalet uppgick till 32,6 miljarder kronor.

46 500 kronor i genomsnittlig kontobehållning

Den genomsnittliga behållningen på pensionärernas premiepensionskonto har ökat under 2012 och uppgick i slutet av året till 46 500 (36 100) kronor.

Ökning beror på att yngre pensionärer med ett större kapital har tillkommit under året och att det har varit en positiv värdeutveckling både i den traditionella försäkringen och i fondförsäkring.

Utvecklingen av premiepensionskontots saldo för pensionärer med fondförsäkring beror på de pensionsrätter som eventuellt fortfarande betalats in från arbetsinkomster, räntan på preliminära pensionsrätter, avkastningen på pensionärens fonder, avgiften till Pensionsmyndigheten, fondavgiften, rabatten på fondavgiften samt arvsvinster. Värdeutvecklingen redovisas i form av kapitalviktad avkastning, dvs. internränta. Internräntan kan jämföras med den ränta som skulle ha genererat behållningen på premiepensionskontot om motsvarande belopp av intjänade pensionsrätter istället hade placerats på ett bankkonto. En närmare beskrivning av måttet för värdeutvecklingen finns i bilaga 2.

Avkastningen för den traditionella försäkringen räknas även ut i form av en återbäringsränta. Denna ränta kan förändras vid varje månadsskifte beroende på hur väl placeringarna i försäkringen utvecklas. Pensionärerna är dock garanterade ett lägsta pensionsbelopp.

6.1 Värdeutveckling för pensionärerna år 2012

Plus 12,0 procent i fondförsäkring

Uppgången på de finansiella aktiemarknaderna under 2012 påverkade värdeutvecklingen av fondförsäkringen för pensionärerna positivt. Under 2012 var den genomsnittliga värdeutvecklingen 12,0 (-3,3) procent, se tabell 8.1. Värdeförändringen på pensionsmedlen i eget valda portföljer var i genomsnitt något lägre, 11,7 procent jämfört med pensionsmedel placerade i AP7 Såfa, 12,7 procent.

Plus 6,7 procent i traditionell försäkring

Tabell 6.1 visar att de som hade traditionell försäkring under 2012 hade en lägre värdeutveckling jämfört med fondförsäkring. Skillnaden beror i första hand på en lägre exponering mot aktiemarknaderna i den traditionella försäkringen.

Genomsnittlig återbäringsränta, plus 5,0 procent

För pensionärer med traditionell försäkring blev återbäringsräntan i genomsnitt under året 5,0 (3,75) procent.

Värdeutvecklingen på tillgångarna i traditionell försäkring, plus 5,72 procent

Värdet på de totala tillgångarna i den traditionella försäkringen uppgick till 10 868 miljoner kronor i slutet av 2012.

Avkastningen på tillgångarna i den traditionella försäkringen har varit god under året, 5,72 (10,42) procent. Kännetecknande för 2012 var stigande aktiemarknader och sjunkande långräntor. Både stigande aktiekurser och sjunkande långräntor bidrog till en positiv utveckling i portföljen. Avkastningen hamnade 0,88 procentenheter över jämförelseindex som var 4,54 procent.

Tabell 6.1

Genomsnittlig värdeutveckling (internränta) under 2012, efter födelseår, procent

	Samtliga	Fond- försäkring	Egen vald portfölj	AP7 Såfa	Traditionell försäkring
Alla	11,0	12,0	11,7	12,7	6,7
Kvinnor	10,8	11,9	11,5	12,7	6,8
Män	11,1	12,1	11,9	12,7	6,7

6.2 Värdeutveckling sedan starten av premiepensionssystemet

Plus 4,0 procent i värdeutveckling i fondförsäkring sedan start

Den årliga genomsnittliga värdeutvecklingen av pensionsmedlen placerade i fondförsäkring var 4,0 procent¹¹. Motsvarande siffra för 2011 var 3,4 procent.

Bättre värdeutveckling för eget valda portföljer

Den årliga genomsnittliga värdeutvecklingen var högre för pensionärer med eget valda portföljer än för pensionärer med innehav i AP7 Såfa. I genomsnitt har pensionärer med eget valda portföljer haft en årlig värdeutveckling på 4,1 procent och för pensionärer med innehav i AP7 Såfa har den årliga värdeutvecklingen varit 3,8 procent, se tabell 8.2

Plus 4,0 procent i värdeutveckling i traditionell försäkring sedan start

¹¹ De som är pensionärer 2012 var pensionssparare 1995.

Den årliga genomsnittliga värdeutvecklingen (internräntan) för pensionärer med traditionell försäkring har sedan start varit 4,0 procent. Värdeutvecklingen i traditionell försäkring har därmed är därmed i nivå med fondförsäkring, se tabell 8.2, men variationen i värdet på den traditionella premiepensionen har varit betydligt lägre.

Tabell 6.2

Genomsnittlig värdeutveckling (internränta) per år under perioden 1995–2012 för pensionärer med eget valda portföljer, AP7 Såfa eller traditionell försäkring, procent

	Samtliga	Fond- försäkring	Egen vald portfölj	AP7 Såfa	Traditionell försäkring
Alla	4,0	4,0	4,1	3,8	4,0
Kvinnor	4,0	4,0	4,1	3,9	4,0
Män	4,0	4,0	4,2	3,8	4,0

7 Pensionärernas premiepension

Premiepension kan tidigast tas ut från 61 års ålder däremot finns det ingen övre åldersgräns för när uttagen senast måste påbörjas. Pensionären kan välja att ta ut enbart premiepension eller kombinera den med uttag av inkomstpensionen. I det följande avsnittet redovisas endast uttag av premiepension.

7.1 Pensionsuttagen

Nästan alla tar ut hela det årliga pensionsbeloppet

Den som vill ta ut sin premiepension kan välja mellan de fyra uttagsnivåerna 25 procent, 50 procent, 75 procent samt 100 procent. Pensionären kan ändra uttagsnivån och även avbryta uttagen. De flesta, drygt 97 procent av pensionärerna tar ut hela pensionen. Två procent väljer uttagsnivån 25 procent I den här rapporten betraktas en pensionär som avbryter uttagen fortfarande som pensionär och uttagsnivån fastställs till 0 procent.

200 kronor i månaden i genomsnittlig premiepension

Än så länge är uttagsbeloppen blygsamma och det beror på att det nya pensionssystemet inte har fasats in fullt ut. I genomsnitt tar premiepensionspensionärerna ut 2 400 kronor per år vilket motsvarade 200 kronor i månaden. Pensionärer med traditionell försäkring tog i genomsnitt ut en något högre pension, 228 kronor i månaden jämfört med 204 kronor i månaden för pensionärer med fondförsäkring

Den som väljer att ta ut premiepensionen kan samtidigt fortsätta förvärvsarbete och tjäna in nya pensionsrätter.

Bilaga 1, beskrivning av data

Beskrivning av data

Denna rapport baseras på data som genererats från Pensionsmyndighetens databaser Pluto och FIDB. Pluto innehåller individspecifik information om pensionsspararnas och pensionärernas pensionsrätter samt premiepensionsportfölj, inklusive de transaktioner och den handel som sker med fonder. FIDB består enbart av information om de fonder som ingår i premiepensionssystemet, exempelvis standardavvikelse för avkastning (risk), förvaltningsavgift, fondens namn och typ.

Beskrivningen av pensionsspararna och pensionärerna grundas på ett slumpmässigt urval, bestående av alla individer som ingår i premiepensionssystemet under 2012 och är födda den 10:e varje månad. Urvalet utgör drygt tre procent av den population som omfattas av premiepensionssystemet 2012. Pensionssparare och pensionärer som avlider under året ingår inte i urvalet. Däremot ingår de som emigrerat eller flyttat till Sverige under året. Urvalet består av drygt 210 000 individer, varav 180 000 pensionssparare och drygt 30 000 pensionärer. Det anges särskilt i rapporten när uppgifter är baserade på totalstatistik över populationen i premiepensionssystemet.

Om inget annat anges i rapporten är det data per den 31 december år 2012 som presenteras. Synonymer för denna tidpunkt är ”vid utgången av 2012” och ”i slutet av 2012”. De siffror som anges inom parentes avser motsvarande uppgifter för 2011.

Bilaga 2, avkastningsmått

Avkastningsmått för fondförsäkringen

De premiepensionsmedel som avsätts för pensionsspararen varje månad förvaltas tillfälligt av Pensionsmyndigheten fram till dess att pensionsmedlen placeras på spararens premiepensionskonto. Denna placering sker en gång per år och då fördelas medlen efter den senast valda fördelningen av fonder i premiepensionsportföljen. Avkastningen på pensionsmedlen beror inledningsvis på utfallet av den tillfälliga förvaltning men på sikt är det avkastningen på fondförsäkringen som har den avgörande betydelsen. De avgifter som betalas till Pensionsmyndigheten och fondförvaltare samt den rabatt som ges på förvaltningsavgiften påverkar också avkastningen.

När det sker ett kapitalflöde på premiepensionskontot är det inte tillräckligt att jämföra ett ingående och utgående portföljvärde för att mäta avkastningen. Det beror på att det utgående portföljvärdet inte bara påverkas av marknadsvärdering utan även av fortsatta in- och utbetalningar. För att ge en korrekt beskrivning av hur avkastningen på premiepensionsplaceringen har utvecklats under flera perioder behöver avkastningen vägas samman på något sätt. De allmänt vedertagna mått som används i rapporten är tidsviktad avkastning och kapitalviktad avkastning. Den tidsviktade avkastningen mäter hur avkastningen har utvecklats för fonden medan den kapitalviktade avkastningen visar avkastningen för pensionsspararen. Nedan följer en förenklad beskrivning av de två måtten.

Tidsviktad avkastning

För att mäta avkastningen för en fond används tidsviktad avkastning. Måttet rensar bort effekterna av in- och utflöden av kapital, det vill säga huruvida det har kommit in nya pensionsrätter eller att det har betalats ut avgifter inverkar inte på den framräknade avkastningen. Den tidsviktade avkastningen mäter alltså avkastningen för en insatt krona under en viss tidsperiod.

När tidsviktad avkastning beräknas för en period vägs avkastningen för delperioderna samman med lika vikter. En delperiod utgörs av tiden mellan två kassaflöden. Ekvation (1) beskriver den tidsvägda avkastningen:

$$R_t = \left(\prod_{t=0}^T \frac{MV_{t+1}}{MV_t + C_t} \right) - 1 \quad (1)$$

där

R_t	Värdeutveckling
t	Antalet dagar sedan starttidpunkt
T	Sluttidpunkt
MV_t	Marknadsvärdet vid tidpunkten t
C_t	Transaktion (kassaflöde) vid tidpunkten t

Tidsviktad avkastning kan användas för rättvisande jämförelser av avkastningen mellan fonder där fondförvaltare inte kan avsätta mer kapital vid goda avkastningsförhållanden eller omvänt. Måttet kan även användas för att jämföra med relevanta marknadsindex eller med andra förvaltares avkastning.

I premiepensionssystemet kan inte pensionsspararen fritt bestämma in- eller utflödet av kapital till premiepensionskontot. Däremot avgör spararen om och när de placerade pensionsmedlen ska föras över till en annan fond. Fondbolagen har inget inflytande över kapitalflödet i fonden.

Kapitalviktad avkastning

När värdeutvecklingen på pensionsspararens premiepension mäts används kapitalviktad avkastning, det vill säga en internränta tas fram. Internräntan kan i detta fall jämföras med den ränta som skulle ha genererat behållningen på pensionskontot om motsvarande belopp av intjänade pensionsrätter istället hade placerats på ett bankkonto.

Den kapitalviktade avkastningen tar hänsyn till kapitalflödet på premiepensionskontot genom att väga samman avkastningen med det pensionsbelopp som finns på kontot under motsvarande period. Det innebär att avkastningen under perioder där det förvaltade kapitalet varit stort väger tyngre i beräkningen än avkastningen under perioder då kapitalet varit litet. De kapitalflöden som påverkar den kapitalviktade avkastningen är inbetalade pensionsrätter, räntan på de preliminära pensionsrätterna, avkastningen på fonderna i portföljen, administrationsavgiften till Pensionsmyndigheten, förvaltningsavgiften till fondbolagen, rabatten på förvaltningsavgiften, arvsvinster samt pensionsutbetalningar.

Notera att pensionssparare som valt samma fond men haft olika kapitalflöden på sina konton, t ex i form av pensionsavsättningar, kommer att uppvisa olika kapitalviktad avkastning fast de har placerat sitt kapital i samma fond. Den kapitalvägda avkastningen kan därför inte användas för att jämföra sparare som investerat i samma fond.

När den kapitalviktade avkastningen beräknas söks den, så kallade internräntan. Internräntan är den diskonteringsränta som resulterar i att nuvärdet av alla kassaflöden, inklusive portföljens utgående värde, precis motsvarar portföljens ingående värde. Ekvation (2) beskriver den kapitalviktade avkastningen.

För att beräkna internräntan krävs kännedom om (1) utgående portföljvärde (marknadsvärde), (2) alla kassaflöden till och från portföljen, samt (3) tidpunkten för dessa kassaflöden.

Internräntan r i årstakt är den ränta som uppfyller följande relation:

$$\sum_{t=0}^T \frac{C_t}{(1+r)^{\frac{t}{365}}} = 0 \quad (2)$$

- r Internräntan under perioden uttryckt i årstakt
 t Antalet dagar sedan starttidpunkten
 C_t Transaktion (kassaflöde) vid tidpunkten t
 C_T Slutvärdet, det vill säga kontovärdet per dagen värderingen görs

där

Internräntan kan sägas ta fram den "bankkontoränta" som, givet insättningar och uttag, resulterat i aktuellt slutvärde.

Så här kan du nå oss om du vill veta mer

www.pensionsmyndigheten.se

Kundservice 0771-776 776

www.pensionsmyndigheten.se

